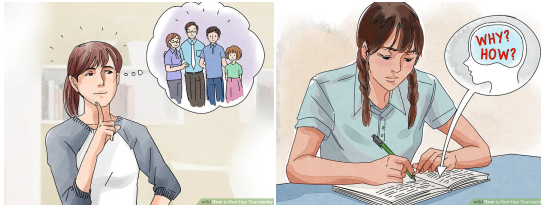

Livskvalitet og livsduelighed

Samarbejde eller samspil?

Hvad kan vi forvente og hvorfor?

Go between

Konsulent firma med speciale i ASF og ADHD
Rådgivning, vejledning og kurser
Mentorordninger
Supervision
Huskurser og undervisning

mail: dh@dorthehoelck.dk mobil: 24657309

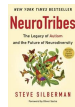

Lige lidt historie

- ▶ Det har historisk set været rigtig svært at forstå autismen, og dermed også svært at anerkende denne særlige kognitive profil.
- ▶ Mange myter er opstået omkring mennesker med autisme og deres nærmeste omgivelser
- ▶ I dag anerkendes autismen og mennesker med autisme bliver i stort omfang hørt og tager del i den nyeste forskning.

Hvorfor gives diagnosen?

- ▶ Fordi personen ikke udviklede sig som omgivelserne forventede
- ▶ Fordi personen var i mistrivsel
- ▶ Fordi omgivelserne ønsker viden om, hvordan de kan støtte personen med at komme i trivsel

---

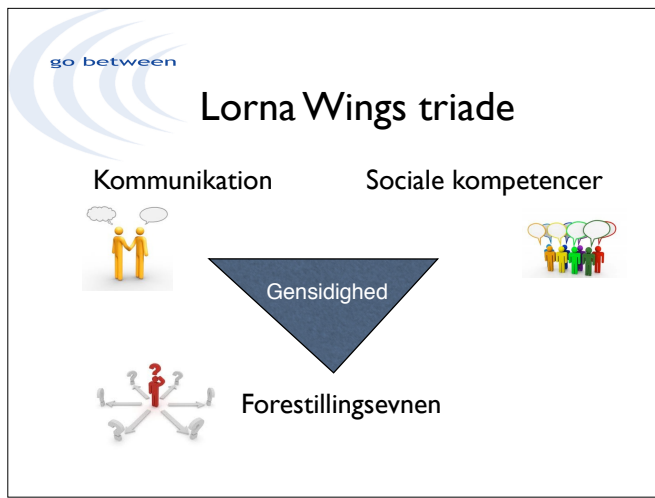

---

go between

At leve i en NT kultur

- ▶ Alt i samfundet er bygget op omkring neurotypisk logik
- ▶ Uddannelsessystem, kommune systemet, arbejdsmarkedet, bostøtten, bostederne mm
- ▶ Det betyder at personer med ASF tænkning - kommer til at bruge mere energi, når de skal færdes i NT konteksten
- ▶ Det betyder at der er brug for go between for at støtte interaktionen mellem ASF og NT

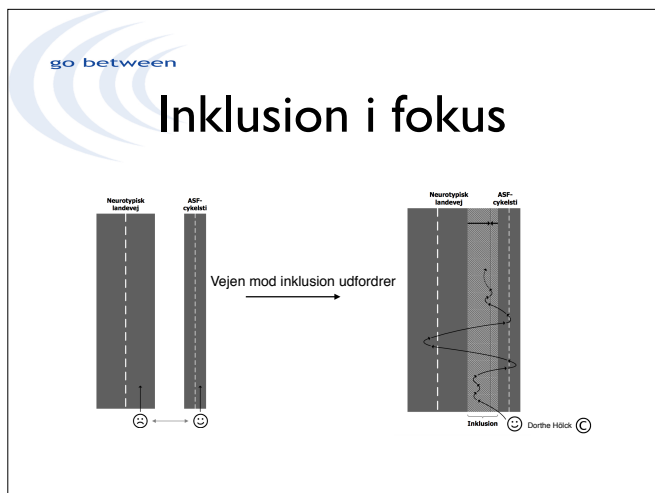

Forstå autismen

- ▶ Et godt liv forudsætter, at personen støttes i, at udvikle sin identitet
- ▶ En god identitet skabes, når personen anerkendes for hvem han/hun er og ikke kun det han/hun gør
- ▶ Husk autismen går ikke væk - men personen kan kompensere via strategier og systemer, så autismen bliver et plus og ikke en belastning.

Identitet

- ▶ Når vi taler om en persons identitet, taler vi om de egenskaber og færdigheder, der kendetegner personens måde at være på.
- ▶ Det bygger på **selvværdsfølelsen**, den dannes når personen oplever sig værdsat og på **selvtillidsfølelsen**, som dannes når personen tror på sine færdigheder.
- ▶ Identiteten opbygges i samværet med andre mennesker

Fem komponenter

1. At du har din egen selvforståelse, ved hvem du er.
2. Kontinuitet - du er den du er.
3. At din selvforståelse, stemmer nogenlunde overens med andres opfattelse af dig.
4. At din livsfortælling fortælles nogenlunde ens af dig og dine tætte relationer
5. Din identitet dannes i de sociale fællesskaber du færdes i

5. komponent

- ▶ Din identitet dannes i det sociale fællesskab du færdes i

Du har ASF tænkning
Kulturforskelle?

- ▶ Vigtigt du støttes i at være den du **er**, og ikke støttes i at være den andre synes du skal være

Handicappet / funktionsnedsættelse?

- ▶ Graden af hvor meget diagnosen kommer til at betyde - vil afhænge af følgende;
- ▶ Viden om hvad det betyder for personen at have autisme. Viden om den neurotypiske kultur
- ▶ Hvis personen og omgivelserne forstår, at arbejde for og ikke i mod autismen - kan de samme udvikle strategier, der kan kompensere personen i hverdagen.

Interaktionen

- Forskellige forudsætninger alt efter om tænkningen er autistisk eller neurotypisk
- Forskellige forventninger til hvem, der tager ansvar for interaktionen
- Er magten synlig og dermed muligt at forstå?

Samarbejde

Forudsætter at begge parter er enige om den præmis, at begge er ansvarlige for at byde ind med ideer og løsningsforslag. Begge parter må være indstillet på at indgå kompromis.

Ansvarsfordelingen er 50 - 50

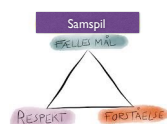

Samspil

Forudsætter at begge parter er enige om den præmis, at parterne har forskellige roller og dermed opgaver i interaktionen.

Den ene part skal præsentere muligheder og strategier - den anden part skal afprøve og dermed vurdere om det virker.

Ansvarsfordeling er 80 - 20

Hvem kan støtte?

- Serviceloven anvendes primært, når det er personlig hjælp i hjemmet.
Bostøtte
- Lov om aktiv beskæftigelse = jobcentre
Bruges til at vurdere dit behov for hjælp til udd.
beskæftigelse og forsørgelse.
Mentor
- SU styrelsen - SPS og handicaptillæg (videregående udd.)

Funktionsniveau?

- Når der søges om hjælp - er udgangspunktet for at vurdere personens funktionsniveau, hvor og hvordan personen har en funktionsnedsættelse.
- Vurderingen laves efter skemaer, der med afsæt i udviklingen hos NT unge, analyserer omfanget af personens funktionsnedsættelse.
- Kontekstens betydning?

At tage ansvar

- ▶ Medbestemmelse - Det kan kræve indblik / en manual, at være medbestemmende. Spørg efter den, så personen kan få den nødvendige viden.
- ▶ Husk på at personen qua autismen har en anderledes forestillingsevne - Det kan være svært, at samle detaljerne til en helhed, når det er om emner / områder der er nye for personen.

At tage ansvar fortsat

- ▶ Medindflydelse - kræver indsigt, personen skal vide hvad dine muligheder er. Bed om at få en oversigt.

At tage ansvar fortsat

- ▶ Selvbestemmelse - husk på at få spurgt ind til betydningen af den beslutning personen tager - så han/hun kan tage ansvar for sine handlinger

JEG KAN 10 GANGE HERE
END PÆDAGOGERNE TROR
OG 100 GANGE HERE
END MIN TID TROR

Forældrerollen ændres

- Det kan være en stor hjælp, at personen har én, han/hun er tryk ved - med til vigtige møder.
Nogen gange kan personen overlade mødet til andre, hvis han/hun er for presset til selv at deltage.
- Bisidder = ekstra ører og øjne
- Partsrepræsentant = sammenlignes med en advokat
- Samtykkeerklæring

Dilemma

- ▶ Hvornår skal personen oplyse om autismen?
- ▶ Hvorfor skal personen oplyse om autismen?
- ▶ Hvad skal personen fortælle om autismen?
- ▶ Hvordan kan personen forberede dig på at informere om autismen?
- ▶ Hvordan kan personen svare på spørgsmål?

Udpluk af bøger

